

İştirak hissesi satışının yenileme fonu müessesesi karşısındaki durumu hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	VERGİ USUL KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.4.34.19.02-019.01-919
Tarih	08.03.2012

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Mükellef Hizmetleri Usul Grup Müdürlüğü

Sayı : B.07.1.GİB.4.34.19.02-019.01-919

08/03/2012

Konu : İştirak hissesi satışının yenileme fonu müessesesi karşısındaki durumu.

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzda, Kurumunuzun ... yatırımı yapmak amacıyla aktifinde gayrimenkul bulunan bir kurumun %... hissesini satın aldığı, yatırıma başlandığı ancak inşaat faaliyeti devam etmekte iken yabancı yatırımcılar tarafından söz konusu kurumun %... hissesi için satın alma talebinde bulunulduğu, bu arada Kurumunuzun ... ili sınırları içinde yine ... yatırımı yapmak amacıyla ... Başkanlığından bir yer kiraladığı, yabancı yatırımcılara yapılacak iştirak hissesi satışından elde edilecek kaynak ile bu yatırımın yapılacağından bahisle satış işleminden doğacak kârın vergiye tabi olması halinde katlanılacak bu maliyetin verilecek satış kararını etkileyeceği belirtilerek, Kurumunuz tarafından yapılacak satış işleminden doğacak kârın 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 328 inci maddesinde düzenlenmiş bulunan yenileme fonu uygulamasından faydalanıp faydalanamayacağı hususunda

Başkanlığımız görüşü talep edilmektedir.

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 313 üncü maddesinde "İşletmede bir yıldan fazla kullanılan ve yıpranmaya, aşınmaya veya kıymetten düşmeye maruz bulunan gayrimenkullerle 269 uncu madde gereğince gayrimenkul gibi değerlendirilen iktisadi kıymetlerin, alet, edavat, mefruşat, demirbaş ve sinema filmlerinin birinci kısımdaki esaslara göre tespit edilen değerinin bu Kanun hükümlerine göre yok edilmesi amortisman mevzuunu teşkil eder.

...

Değeri 770-TL'yi aşmayan peştemallıklar ile işletmede kullanılan ve değeri 770 -TL'yi aşmayan alet, edevat, mefruşat ve demirbaşlar amortismanına tabi tutulmayarak doğrudan doğruya gider yazılabilir. İktisadi ve teknik bakımdan bütünlük arz edenlerde bu had topluca dikkate alınır." hükmüne yer verilmiştir.

Anılan Kanunun 328 inci maddesinde ise, "Amortismanına tabi iktisadi kıymetlerin satılması halinde alınan bedel ile bunların envanter defterinde kayıtlı değerleri arasındaki fark kar ve zarar hesabına geçirilir. İşletme hesabı esasına göre defter tutan mükelleflerle serbest meslek kazanç defteri tutan mükellefler bu farkı defterlerinde hasılat veya gider olarak kaydederler.

Amortisman ayrılmış olanların değeri ayrılmış amortismanlar düşüldükten sonra kalan meblağdır.

Devir ve trampa satış hükmündedir.

Şu kadar ki, satılan iktisadi kıymetlerin yenilenmesi, işin mahiyetine göre zaruri bulunur veya bu hususta işletmeyi idare edenlerce karar verilmiş ve teşebbüse geçilmiş olursa bu takdirde, satıştan tahassül eden kar, yenileme giderlerini karşılamak üzere, pasifte geçici bir hesapta azami üç yıl süre ile tutulabilir. Her ne sebeple olursa olsun bu süre içinde kullanılmamış olan karlar üçüncü yılın vergi matrahına eklenir. Üç yıldan önce işin terki, devri veya işletmenin tasfiyesi halinde bu karlar o yılın matrahına eklenir.

Yukarıdaki esaslar dahilinde yeni değerlerin iktisabında kullanılan kar, yeni değerler üzerinden bu kanun hükümlerine göre ayrılacak amortismanlara mahsup edilir. Bu mahsup tamamlandıktan sonra itfa edilmemiş olarak kalan değerlerin amortismanına devam olunur." hükmü yer almaktadır.

Bu hükümlere göre;

İşletmelerin aktifinde yer alan amortismanına tabi iktisadi kıymetin satışı sonucunda elde edilen kâr, aynı nitelikte ve aynı hizmete tahsis edilecek yeni bir iktisadi kıymetin alınması durumunda pasifte geçici bir hesapta (yenileme fonu) azami üç yıl süreyle tutulabilecek ve bu fon yeni alınacak iktisadi kıymetin amortismanında kullanılacaktır.

Öte yandan her ne sebeple olursa olsun bu süre içinde kullanılmamış olan kârların üçüncü yılın vergi matrahına ekleneceği, üç yıldan önce işin terki, devri veya işletmenin tasfiyesi halinde ise bu kârların o yılın matrahına ekleneceği tabiidir.

Dolayısıyla, yenileme fonunun ayrılabilmesi amortismanına tabi bir iktisadi kıymetin varlığı ile bu kıymetin satılmasından oluşan kârın aynı neviden bir iktisadi kıymetin alımında kullanılması halinde söz konusu olmaktadır.

Bu itibarla, amortismanına tabi olmayan iştirak hissesi satışından doğacak kârın, Kurumunuz tarafından edinilen bir ... yatırımında kullanılması halinde söz konusu yatırımla ilgili olarak yenileme fonu müessesinden faydalanılması mümkün bulunmamaktadır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 09.09.2026